

NO MÉS BLOCS!

Des dels darrers mesos de 1973 fins mitjan 1976 es produeixen les grans mobilitzacions populars a Bellvitge. Les anteriors també havien estat notables però des de la perspectiva d'ara semblen la preparació de les posteriors, com un procés mitjançant el qual el moviment de veïns va creixent i madurant per enfrontar-se amb les lluites de gran envergadura.

Les mobilitzacions següents al període assenyalat, tenen una corba descendent, constitueixen més aviat una inèrcia del passat immediat que una realitat punyent i viva.

Darrera d'aquesta evolució hi ha l'evolució pròpia del moviment associatiu, motor i canalitzador quasi en tot moment de les mobilitzacions veïnals.

L'associació tot just legalitzada «Bellvitge Nord» amb els veïns que es movien entorn a la parròquia de baix, emprenen una campanya que per primera vegada enclouïa en totalitat els problemes del barri. Combinaven la negociació amb les autoritats -facilitada pel tarannà del nou batlle-, i es basaven en l'estudi del SECOD, amb la mobilització al carrer per pressionar aquella negociació. L'associació «La Marina» va afegir-se de ple al procés, mentre el Casals'hi adheria. Ja es va configurant una coordinadora d'aquestes entitats entorn l'urbanisme, que va establir les bases de la unitat d'acció d'aquest període.

El detonant d'aquest salt qualitatiu en els plantejaments de les entitats veïnals, va ésser la revisió dels plans urbanístics de la comarca de Barcelona. El mes de març de 1974 es va aprovar provisionalment el Pla Comarcal que havia de substituir el de l'any 1953.

Les assemblees en diferents barris de la ciutat, i també de Bellvitge, responen amb contundència. «Bellvitge Nord» es situa en vanguardia de la lluita i llancen la consigna «no más bloques», consigna que, tot i no resumir completament la proposta veïnal sobre el polígon, va assolir algutinar un sentiment que tots els veïns compartien, i, en definitiva, va aconseguir reunir els esforços de tota la gent de Bellvitge envers un objectiu: calia posar fre a les edificacions.

Les entitats no oblidaven els temes sectorials, multiplicats durant aquests anys: la guarderia, les terribles inundacions, la qualitat del pa, etc., ... però, sobretot, el problema escolar. Les mobilitzacions dels veïns van aconseguir que Bellvitge fos dotat amb tres col·legis públics en el Pla d'Urgència de 1973. Però els col·legis, un cop construïts, no es podien obrir per manca de dotacions. «Bellvitge Nord» i «La Marina» van continuar mobilitzant els veïns fins que el setembre de 1974 es van inaugurar els col·legis «La Marina», «Europa» i «França». En realitat, la unitat d'acció entre les entitats era gairebé total. La lluita jurídico-administrativa també donava fruit. L'Ajuntament va constituir una comissió mixta amb ICC per estudiar les deficiències en serveis i equipaments en el polígon, i es van prohibir els habitatges als soterranis (gener 1974) tot i que, de fet, van continuar habitats durant molts més anys, i es requisaren alguns pisos per als afectats per les inundacions (juliol i octubre 1974).

Paral·lelament el regidor va desenvolupant la seva tasca, sense aconseguir contactar amb el teixit associatiu del barri que continua sense voler col·laborar amb cap càrrec d'un règim que rebutja. Per altra banda, el propi regidor no era partidari de la mena de mobilització popular que s'estava fent que pressionava una institució de la qual ell n'era part.

Per aquest motiu Gallego va dedicar molts esforços a crear un moviment associatiu a la seva mida. Va fer un primer intent amb un grup de veïns de l'avinguda Europa per a formar una nova associació de veïns que hauria de dir-se, precisament, «Europa». Les associacions existents en el sector nord van reaccionar amb fermesa davant allò que van interpretar com un intent de l'Ajuntament per desarticular el moviment veïnal més contestatari. Posteriorment començà a convocar les entitats existents a una coordinadora, on, l'Ajuntament, com a convocant, seria la figura central, però aquella iniciativa tampoc no tindria continuïtat. L'intent definitiu s'assentà en una experiència associativa del barri, anterior a la seva elecció. Davant l'empitjorament del problema de les canonades del gas i tot aprofitant que les associacions de veïns estaven embrancades en les lluites urbanístiques globals, el conseller va convocar els presidents d'escala a una assemblea. Va tenir l'ajuda dels veïns que coneixia de l'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi La Marina, del qual, com hem vist, era professor, i que ja havien estat el seu ajut principal en el moment de les eleccions. Els presidents d'escala que van respondre a la convocatòria van continuar

organitzats de manera autònoma durant alguns anys, sempre molt lligats a les postures del regidor Gallego. De l'assemblea de presidents d'escala també va sorgir, el novembre de 1974, una nova comissió del gas. Hi van participar alguns dels components de la primera junta de l'associació «La Marina» i alguns dels veïns que en aquells moments tenien en procés de fundació la «Asociación de Vecinos y Propietarios San Roque», la culminació dels esforços del regidor.

La comissió de presidents d'escala va començar a realitzar una activitat que gaudiria de gran continuïtat en el barri, i que comptava amb l'ajut material que des de l'Ajuntament els oferia Gallego: arranjar els jardins dels blocs. En aquells dies aquesta iniciativa va ésser interpretada com un intent de demostrar al barri uns èxits immediats enfront a les reivindicacions urbanístiques globals més llunyanes de les altres entitats. Tanmateix, aquesta experiència seria més endavant represa per altres associacions amb una gran resposta popular.

La comissió del gas va realitzar gestions i negociacions de tipus legal exclusivament, al marge de la resta del veïnat organitzat, que continuava insistint que les responsabilitats corresponien a la companyia subministradora i que, per consegüent, era ella qui havia de pagar la reconversió. La comissió va començar plantejant el canvi de les lleis que obligaven a pagar als veïns i va acabar demanant crèdits en bones condicions per tal que aquests paguessin. Va ésser la primera vegada que el barri dividit s'enfrontava amb un gran problema i en va sortir derrotat.

«Lo del gas es una de las derrotas que hemos tenido por falta de solidaridad».

«Lo del gas fracasó porque dijeron: se encarga fulano, pero se hizo fuera de las asociaciones».

L'associació «Bellvitge Norte» va anar repetint les denúncies per incompliment dels plans urbanístics per part d'ICC intentant al mateix temps fer arribar el tema als veïns i a la premsa.

La denúncia era clara, s'havien construït multitud de pisos però no s'havia urbanitzat el polígon ni s'havien construït els equipaments previstos.

La campanya va culminar amb la suspensió de les llicències de construcció a Bellvitge durant un any que va decretar l'Ajuntament el 21 de març de 1975.

A partir d'aquest moment la coordinadora de les vocalies d'urbanisme de les tres associacions de veïns i el Casal, sempre, però, amb més implicació de «La Marina» i «Bellvitge Norte», convocaren mobilitzacions per marcar damunt els solars lliures els equipaments que es reclamaven. El problema escolar continuava sense una solució completa i el sanitari tenia la mateixa gravetat que al principi. No hi havia instal·lacions esportives ni culturals. Només es va construir el mercat. Es va aprovar la seva construcció el febrer de 1973 després d'algunes mobilitzacions per reclamar-lo i no es va inaugurar fins a l'abril de 1975.

El novembre, una assemblea de veïns convocada per la coordinadora, inicia l'elaboració del propi Pla Parcial pels habitants del polígon. El grau de conscienciació dels veïns sobre els propis problemes com a veïns de Bellvitge és molt alt. Repetidament ha quedat demostrada l'efectivitat de les mobilitzacions i l'assumpció de la consigna «no más bloques» com a punt d'arrencada a la solució dels problemes del barri és total.

En aquest estat d'organització i la consciència veïnal, la constructora comença a construir dues torres en el lloc que després seria el passeig de Bellvitge; va pretextar que havia obtingut la llicència per a edificar-les abans de la suspensió de març.

La resposta dels veïns va ésser espontània i contundent. Des dels últims dies de novembre fins a primers de gener de l'any 1976, cada dia van haver-hi manifestacions en contra de la construcció de la torre. S'enderrocaven les tanques, s'inutilitzava la maquinària i es fugia de les càrregues de la policia. Les obres foren aturades. Les entitats van intervenir en aquest episodi amb convocatòries i recolzament continu a una acció que havia sorgit dels propis veïns, que no van esperar la crida de les associacions.

«A las ocho de la mañana, cuando venía la excavadora para levantar esas torres de la puerta de la farmacia, una persona se sentó en la excavadora, iba a buscar el pan con su hijo de 5 meses.»

«Vino la policía a quitarme de la excavadora y yo allí con mi hijo de 5 meses en brazos y la bolsa del pan, y le dije que si era hombre que me bajara de la excavadora.»

«Entonces acudieron otros vecinos y otras vecinas más (...) Ibamos como vecinos, sin mediación de asociaciones.»

«Estando las asociaciones de vecinos discutiendo toda esta problemática, la Inmobiliaria comete la torpeza de empezar a edificar las torres del paseo. Los vecinos ya estaban sensibilizados porque había habido un proceso de asambleas.»

«En las diversas manifestaciones de diverso orden que hubo, asistía cantidad de gente que no había estado metida en política, que no había estado metida en ninguna cosa reivindicativa, que veían que aquello era justo, que estaba dentro de las necesidades del barrio, y participaban. Aquello tuvo un carácter, hasta cierto punto, festivo.»

«El mito de asociaciones en el local de la asociación y vecinos en la calle es un error histórico. No fue así. Puede ser que algunas personas tuvieran esa concepción, pero es que la práctica impidió que fuera así totalmente, porque aquel día, por ejemplo, estábamos todos en la calle. Lo que sí había era diferentes ideas de como seguir haciendo las cosas. Había gente, y eso desembocó después en asambleas permanentes en el paseo en torno a un porrón de vino, cada vez menos numerosas. Y también eran escasas y cada vez más decadentes las reuniones que hacía la asociación («Bellvitge-Norte»). Lo que no era decadente y siempre tenía gran afluencia de gente era cuando se producían los choques en la calle, choques que nosotros no buscábamos.»

«Cuando se estaban construyendo las torres, la acción que había por la mañana era en su mayoría mujeres, porque éramos las que estábamos. Ibamos a la compra, pendientes de todo. Los hombres estaban trabajando.»

(...) Entonces el trabajador ponía el cemento, y nosotras , como estábamos gordas, antes de que se pusiera un poco duro le dábamos. Venían los policías, (...) hasta quisieron pegarnos.»

«Se empezaban las manifestaciones con poquísima gente y luego iban viniendo cada vez más.»

Cal remarcar que quan tot aixó va esclatar, molts pocs dies després de morir Franco, la situació política del país, almenys aparentment, no era la més favorable per a les mobilitzacions populars.

Les entitats veïnals van participar en l'elaboració del Pla Parcial, com sempre, les unes més que les altres, des del primer vist-i-plau de l'Ajuntament el març de 1976, fins que va ésser aprovat per la Corporació Metropolitana el maig de 1977.

Allí s'hi suprimien 18 torres de 18 plantes i 11 blocs de 14 plantes del que s'havia previst.

En les mobilitzacions participaven activament un grup de veïns no vinculats a cap associació perquè conscientment refusaven les associacions de veïns com a organismes representatius de la voluntat popular. Aquests grups eren representats d'un corrent ideològic de caire anarquista, de vegades clarament anarquista, que es va anar obrint un espai important en etapes posteriors.

«Había un grupo, bastante mayoritario, que éramos individualistas, no teníamos ni presidente, ni tesorero, ni vocal ni nada. Nos juntábamos en la puerta de la farmacia por si teníamos información.»

Tanmateix, les associacions foren el motor de les mobilitzacions, però aquestes també van enfortir les primeres. No podia ser d'altra manera, les entitats veïnals gaudien d'un gran prestigi i demostraven dia rera dia ser una eina eficaç per a conseguir un barri millor. És en aquest període quan travessen el seu millor moment. Numèricament, mai no van ser extenses, però la seva àrea d'influència era molt més gran.

«Los que estábamos organizados éramos una minoría ínfima, tanto «La Marina» como «Bellvitge-Norte». Lo que pasa es que nosotros («Bellvitge-Norte») no queríamos quedarnos atrás del movimiento y teníamos las ideas claras: no queríamos más edificaciones, las reivindicaciones tenían que hacerse con los vecinos, y se tenía que negociar con el Ayuntamiento, y aquí discrepábamos con otras entidades. Pero la convocatoria en la calle nosotros también la hacíamos. Yo me acuerdo haber estado haciendo hojas con ciclostil (...) y por la noche las tirábamos como podíamos.»

«El barrio es suficientemente grande para tener guerras de todos los tipos. Parece que están encajadas una detrás de otra.»

«A todo esto iba creciendo gente en los bloques y como estaban entrenados en la calle, eran incontrolables.»

«Ninguna entidad era representativa de la totalidad del barrio.»

D'aquesta manera, les associacions diversifiquen les seves activitats, fonamentalment, com en l'etapa de la Comissió de Barri, en el terreny esportiu. «Bellvitge Norte» torna a recuperar el que restava de l'equip, la «Agrupación Deportiva Bellvitge Norte» que amb el temps es faria independent i es constituiria en una entitat separada. «La Marina» va crear la «Agrupación Deportiva Bellvitge» la qual des del setembre de 1975, i al llarg de tres anys, va impulsar l'aprenentatge i la pràctica de la gimnàstica i altres esports en les pistes d'un col·legi públic que l'Ajuntament va cedir-los amb aquella fi. Els problemes econòmics i l'oposició de l'APA del col·legi van posar final a aquesta experiència. Aquestes entitats van ésser creades més amb la intenció de difondre la pràctica de l'esport i la relació entre veïns, que amb una intenció competitiva.

«La Marina» també conservava diverses activitats de les impulsades en els seus inicis: conferències, excursions, etc. però amb una tendència clara a la seva desaparició. Les associacions sempre van celebrar, però, les festes i les revetlles.

La construcció dels col·legis obre noves perspectives d'associació. Gairebé immediatament, els activistes del veïnat impulsen una Associació de Pares d'Alumnes en cada centre escolar, l'àmbit d'actuació del qual serà la seva escola, però que, com era d'esperar pel seu origen, sempre van involucrar-se en la vida associativa general del barri.

La iniciativa de crear esplais en cada un dels tres col·legis inaugurats el setembre de 1974, va sorgir de persones vinculades a la parròquia de Sant Joan Evangelista. El CIJB ja estava complet amb els nens del sector sud i tampoc no era ben vist des de la parròquia de dalt pels mitjans materials de què gaudia.

Cap a l'any 1976 aquests esplais fan un salt qualitatiu quan es planteja la formació de monitors especialitzats. Però els problemes econòmics afeixuguen i es desplacen al Centro Social del carrer Campoamor, amb qui la parròquia tenia moltes afinitats.

Definitivament els esplais de la parròquia van cristal·litzar una mica més endavan en «Quitxalles».

Encara són a flor de pell els sentiments d'aquells que van impulsar aquests esplais enfront el gran desenvolupament del CIJB i al seva relativa opulència de mitjans. Va ésser causa d'un fort debat.

«En sus primeros años (70-71) el CIJB estaba en locales precarios, todo ilegal.»

«En los clubs del barrio hay algunas cosas que me tienen muy marcado desde aquella época. Una es que nosotros, los eternos disidentes, los desarraigados, los del rincón de ahí abajo, teníamos el Centro Social pero no teníamos medios, una instalación pero no teníamos medios, unos críos pero no teníamos medios. Sin embargo, visitas un club del barrio que tienen aire acondicionado el director y el secretario, las instalaciones perfectas, o sea, habían clases en aquel momento, (...) Los que no estamos organizados, no tenemos ninguna posibilidad nunca, (...) y no teníamos ningún Land-Rover, ni casa de colonias, ni proyector ni medios de ninguna clase.»

«-El CIJB no reb cap subvenció de cap administració en aquells anys, fins que no hi han els primers ajuntaments democràtics...»

«Però els mitjans dels que disposava el CIJB abans dels ajuntaments democràtics eren superiors dels que podia disposar qualsevol entitat popular del barri. (...) Sempre una èlite de gent supera amb tots els mitjans a les bases, i les bases es foten per que no tenen mitjans.»

«En aquells anys, quan ningú rebia diners de l'administració, moltes coses es feien amb la voluntat de la gent. Jo he fet de fuster, molts monitors es pasaven el diumenge pintant els locals, molts monitors durant tots els diumenges de maig i juny, els matins, agafavem una paradeta, anavem a les parròquies de Barcelona i a la porta de les parròquies, a missa de 12 es venien els treballs manuals dels nens. Això són formes que en aquells moments s'utilitzaven per aconseguir recursos econòmics i diners o lo que sigui.(...) Es feia una aposta per crear estructura.»

«Los del CIJB no son gente del barrio, con un objetivo vital muy determinado. Son de extracción social que les permite tener apoyos sociales y familiares.

Por formación tienen claro lo que pretenden y se trazan objetivos.»

En aquells moments el col·legi de les Teresianes impulsa un nou espai, d'acord amb la seva tasca social-assistencial, l'«Esclat».

Quan la línia reivindicativa ha triomfat plenament en el teixit associatiu del barri, fins i tot en les entitats creades pel DPS per impedir que allò succeís, ICC llança un atac dur contra associacions, col·legis i parròquies. Moltes de les entitats de Bellvitge tenien la seva seu o les seves instal·lacions en locals cedits per ICC, precàriament, durant la seva etapa de magnanimitat. D'altres tenien lloguers baixos. Quan ICC va cedir la concessió dels locals comercials i públics a una altra empresa, INRENTA, que en resum era un altre tentacle del mateix pop, aquesta darrera empresa va reclamar el pagament d'uns lloguers alts, i amenaçava amb el desnonament en cas de no pagar. Tot això succeïa el mes de desembre de 1975.

La puja de lloguers va afectar catorze entitats, des del Casal fins a l'escola de deficients mentals «Estel». Aquesta mena d'accions d'INRENTA es van repetir durant els anys següents. L'atac d'INRENTA també va afectar els comerciants que van començar a associar-se amb motiu d'aquest problema. En aquells moments no van arribar a constituir una entitat, però la necessitat d'associar-se es va materialitzar més endavant en l'adhesió a la «Agrupació de Comerciants Autònoms i Petita Indústria de Catalunya» (ACAPIC) i, en menor escala, a la Unió de Botiguers.

Persistia la diferència d'actitud entre el veïnat dels dos sectors del polígon. L'activitat d'ASPANISBE és molt gràfica en aquest sentit, en la seva lluita constant per la supervivència de les escoles de deficients del barri. Quan realitzaven campanyes de recollida de fons, amb taules per postular, etc. rebien l'ajuda fonamental del sud. Quan els calia ajuda popular en mobilitzacions de carrer o per a construir tanques o arranjar els edificis, la resposta venia principalment del nord.

«En cuestión de socios y reivindicativa (...) la respuesta de la parte norte del barrio fue efectivísima. Y si no hubiera sido por la parroquia de abajo la escuela no existiría. Hemos recogido lo que hemos podido de todos los lados.»

«Había las diferentes familias con sus ideologías. (...) Unos decían «eso de pedir no puede ser» y no colaboraban en eso, mientras otros participaban en las cuestaciones. Del conjunto del barrio tuvimos dos colaboraciones importantes, porque de las diferentes formas de pensar todo el mundo confluía que aquello hacía falta. Entonces, nos fuimos aprovechando de todos.»

La discussió del Pla Parcial significà el trencament definitiu de la unitat entre les entitats del barri. Ja hem esmentat les conquestes del Pla, però hi cal afegir que s'hi aprovava la construcció de dos blocs més i d'un monstruós centre comercial a la Rambla Marina. El moviment veïnal del barri es va dividir en dos al voltant de l'acceptació o no acceptació d'aquestes concessions per a no posar en perill allò que ja s'havia assolit.

En principi tant «Bellvitge Norte» com «La Marina» emprenen una campanya de trametre impresos a l'Ajuntament on es denunciava que allò que s'havia aprovat en el Pla Parcial estava per sota d'allò que reclamaven els veïns en quant a superfície de terrenys per als equipaments. Però, de fet, l'única entitat que continuava mobilitzant era «La Marina». En el mes d'abril de 1976 va iniciar-se la construcció d'un nou bloc i van començar a reproduir-se les accions de paralització d'obres, però ara ja no era tot el barri qui hi lluitava. Les obres van anar endavant amb la protecció constant de la policia fins que cap al mes de juny les accions van acabar.

És significativa i aclaridora la discussió que hi va haver aquell mateix mes de juny en una assemblea de veïns. «La Marina», «San Roque» i el «Tele-Club Centro Médico-Social de l'Hospitalet» (Del carrer Campoamor) proposaven cinc acords:

- * Continua vigent l'acord de l'anterior assemblea: «ni un bloc més, ni centre comercial direccional».
- * S'exigeix que la policia es retiri del barri.
- * Cal aconseguir 800 places escolars per al proper curs.
- * Cal aconseguir escoles, guarderies, ambulatori, mercats, asfaltat, etc.
- * Cal aconseguir ajuntaments democràtics.

Perquè fos unitari i «Bellvitge Norte» i el Casal els subscribissin, els cinc punts van ésser esmenats:

- * Davant la manca de 500 places de pre-escolar i moltes més d'EGB i BUP, es convoca una marxa cap a l'Ajuntament per al proper dia 3 de juliol.
- * Cal aconseguir de l'Ajuntament o entitats competents els equipaments urgents per al barri: escoles, guarderies, ambulatori, etc.
- * L'assemblea és ratifica en els acords d'anteriors assemblees «ni un bloc més, ni centre direccional» encara que no s'arriba a un acord sobre els mètodes que cal utilitzar, llevat del de passar pel bloc el dia de la marxa.
- * Es constata la necessitat d'anar envers una coordinació i unitat en la lluita del barri.
- * S'exigeix la retirada del barri de la policia.

Queden definides dues postures molt clares: la postura radical, la del «tot o res», la de continuar lluitant fins a l'assoliment total del que es reivindica. I la postura moderada, la de no arriscar grans conquestes tot i anant en contra d'allò que s'havia defensat abans, la de no posar en perill la no construcció de 29 edificis per la construcció de tres, encara que un d'aquests tres fos molt gran.

Resulta molt estrany que en la proposta acceptada pel grup moderat desaparegués el punt clarament polític de l'exigència d'ajuntaments democràtics, si tenim en compte que en aquest grup hi feia presència el PSUC.

En tot cas l'ambigüitat del grup moderat durant aquests mesos de l'any 1976 no va fer sinó aprofundir l'abisme que s'obria entre els dos sectors del moviment associatiu del barri.

Cal matisar que és discutible denominar aquestes postures com a moderada la una i radical l'altra com sol succeir en totes les qualificacions o classificacions. Només es pretén mostrar la posició relativa entre les dues actituds.

La unitat era molt fàcil quan l'enemic que calia combatre era només un, però a l'hora de fer propostes positives, van aflorar les ideologies subjacents i era inevitable que es trenqués la unitat.

Es va intentar conseqüència -els seus bons resultats eren evidents- i el setembre-octubre de 1976 es van realitzar unes mobilitzacions per denunciar la manca d'asfalt del polígon tot omplint de fang la conselleria i l'oficina d'ICC.

Amb un esquema de mobilització de veïns semblant, el tradicional de la coordinadora, respon la de la sanitat de març 1977. Després d'haver-se presentat alguns casos de meningitis entre la població infantil, es convoquen assemblees i un tancada dins el consultori. Serà la darrera vegada que s'actuarà amb unitat, la darrera que radicals i moderats convoquen mobilitzacions seguint el sistema que funcionava al barri des dels temps de la Comissió.

«La Marina» i la parròquia de Sant Joan ja tenien certa tradició apolítica, de refús als partits polítics i després d'aquest procés del Pla Parcial començaran a refusar les associacions com a representants del veïns. El novembre, en una assemblea de socis de «La Marina», es nega explícitament que les associacions de veïns siguin l'expressió del barri. Després d'allò que ells van considerar una traïció als interessos dels veïns per part de les associacions de veïns i partits polítics que les recolzaven, la seva línia d'acció es decantarà envers l'assembleisme.

En l'evolució dels grups més o menys organitzats entorn de la parròquia, va tenir una gran influència el capellà adjunt a la parròquia, Josep Mª Fabró, que es va guanyar un gran prestigi entre els habitants del barri. Sempre estava al front de les mobilitzacions, en les manifestacions, les talledes de trànsit, les assemblees, etc., per la qual cosa el seu discurs sempre estava avalat per una dedicació a la lluita veïnal.

«Fabró tiene mucha influencia en este grupo, es un líder.»

«Josep Mª Fabró estaba en el cacao, más bien era el motor.»

Els dos següents textos de Fabró que es van publicar en el butlletí de la parròquia, «Comunidad», en la primavera de 1976, evidencien suficientment el nivell de compromís social d'aquest religiós:

«Alguna vez se ha comentado que este boletín, que sale de la Iglesia, pocas cosas habla de la Iglesia. Y es cierto, en cierta parte.

A este respecto cabría recordar aquello de Juan XXIII, el buen Papa Juan, que decía era importante saber leer y descubrir la voluntad de Dios en «los signos de los tiempos», es decir, en los hechos, palabras y desarrollo de la sociedad, el mundo, la humanidad. ASÍ se habla de la fe, de la Iglesia, en otras palabras, en otros términos, con otros conceptos -y alguna vez con los tradicionales también-, entendiendo que la Iglesia está constituida por personas, que la fe se expresa viviendo, y por ello hay que hablar y reflexionar no sobre aquellas verdades eternas,

sinó sobre la persona y su mundo, nuestro mundo, sobre la vida y sus acontecimientos, los avances y los retrasos, el desarrollo y la injusticia, las huelgas y paros... No querer hablar ni escuchar de ello, hacerlo objeto aparte de la fe o la Iglesia, es trasladarse a otro mundo, al mundo del silencio, en el que sólo hablo y me escucho a mí mismo.» (9)

«(...) El Evangelio es el testimonio de unos hombres que vivieron en inmensa alegría el mensaje liberador de Jesús, y a través de esta vivencia descubrieron multitud de cosas que quisieron transmitir a las generaciones posteriores, también a la nuestra. (...)

Vivir la fe, vivir el Jesús que vivió, luchó, se dio y fue ejecutado, al que Dios resucitó por justicia, no puede ser otra cosa que no sea vivir comprometido; y vivir comprometido no es otra cosa que haber decidido por lo justo, lo fraterno, lo que hace iguales, y haber decidido por todo ello es haber optado por los pobres de Jesús, es empeñar mi yo en que todo ello sea, contra viento y marea.» (10)

El capellà, des de les pàgines de «Comunidad» va reproduir textos dels teòlegs de l'alliberament (durant 1976-78!), va escriure articles sobre Pere Casaldàliga i va explicar algunes experiències de comunitats cristianes progressistes. També trobem en el butlletí els seus atacs contra partits polítics i associacions i el seu recolzament a l'assemblearisme.

Un altre factor decisiu en l'evolució de determinats veïns de l'associacionisme a l'assemblearisme, va ésser l'aparició en el barri d'un partit de l'esquerra comunista, la «Organización» o «Unión Comunista de Liberación», (OCL o UCL) amb una ideologia comunista autogestionària i anarquitzant, una d'aquelles barreges que van sorgir del maig del 68, fet que ja s'ha comentat en una cita. Amb les influències externes i la pròpia evolució, aquells que hem qualificat de radicals van anar confluint en una unitat d'acció que, com es pot suposar, mai no van cristal·litzar en una entitat. Eren els anomenats «autònoms».

«San Roque» comparteix la línia radical però no va seguir els passos dels autònoms. El regidor -que va dimitir com a regidor el gener de 1976-

va deixar d'ésser la figura central de l'associació, desplaçat per altres socis entre els quals hi havia una determinada presència de la «Organización Revolucionaria de los Trabajadores», un altre partit de l'esquerra comunista.

En tot cas, la implantació i la influència de «San Roque» sempre fou escassa.

El Casal i la parròquia de baix havien anat confluint cap a «Bellvitge-Norte», fins al punt de formar un bloc compacte que va ésser, finalment, el que va aconseguir imposar els seus criteris. El Casal va sofrir noves transformacions cap al mes de juny de 1976, avançant alguns passos per convertir-se, de fet, en una associació de veïns, tot i que conservava estatuts d'entitat d'un altre caire. Però ja era tard, en aquells moments estava esclatant la crisi de l'associacionisme. En aquella línia està la creació d'un grup de dones en el seu si. Però, al mateix temps, està produint-se la tendència, comentada ja, de fer del Casal un multiespai al servei d'altres col·lectius del barri. A finals d'aquell any, per tant, sorgeixen un grup de cinema i el «Club Infantil Casal Bellvitge».

La parròquia de Ntra. Sra. de Bellvitge va abandonant a poc a poc el paper protagonista que va tenir dins el moviment associatiu, recuperant novament el seu paper inicial de recolzament només en certs nivells. Abans d'això, cap al Nadal de 1976, va emprendre la campanya «Salvem l'ermita, salvem Bellvitge», per reparar l'ermita i agençar els seus voltants. La nota dominant d'aquella campanya va ésser la divisió d'opinions en quant a l'oportunitat de fer-la, tenint en compte la manca d'equipaments que encara patia el barri.

No va succeir el mateix amb alguns veïns que es van incorporar a la lluita veïnal partint de la parròquia. El seu contacte amb «Bellvitge Norte» va augmentar encara més el seu compromís fins arribar, en molts casos, a la militància política. Aquesta situació provocaria, cap al 1980, alguns problemes interns dins la parròquia.

L'associació «Bellvitge-Norte» era, de fet, la cèl·lula del PSUC del barri, exceptuant els militants que es dedicaven al moviment obrer.

«... es la típica correa de transmisión, se discute en la célula del PSUC y se va a la asociación de vecinos.»

El seu pes específic dins el polígon era molt fort, indubtablement era l'associació amb major transcendència en la vida del barri. A mesura que la democràcia s'apropava, i amb la democràcia la legalització dels partits, bona part dels activistes veïnals es van dedicar al treball de partit, i les associacions es van anar buidant.

Almenys des dels inicis de 1976, la Taula Democràtica de Bellvitge va anar desenvolupant les seves activitats i es va concretar en el barri l'Assemblea Democràtica de Catalunya que des del 1971 ja agrupava la majoria de les forces polítiques i socials de l'oposició democràtica. A Bellvitge participaven les organitzacions que a nivell central havien subscrit el seu recolzament a l'Assemblea i que existien en el barri a més a més d'altres entitats pròpies de Bellvitge.

La Taula es coordinava amb organismes semblants d'altres barris de la ciutat en l'Assemblea Democràtica de l'Hospitalet. Les preocupacions i activitats de la Taula eren estrictament polítiques, en una etapa de la història del país quan la màxima preocupació de tothom era el futur polític. Tan gran era aquesta preocupació, que quan es va arribar a la situació política desitjada, es van sacrificar els moviments socials que podien desestabilitzar-la.

La Taula es va presentar al barri el desembre en un acte públic que havia estat previst i prohibit el novembre-, amb la presència de Josep Benet. En formaven part els partits POUM, PSOE, PSUC, PSC, UDC i ORT, les joventuts comunistes, els sindicats CC.OO. i UGT, la parròquia de Ntra. Sra. de Bellvitge, el Casal, l'associació «Bellvitge Norte» i diversos veïns independents entre els que hi havia el director del Col.legi Joan XXIII.

Resten fora altres partits que tenen presència en el barri, tots ells de l'esquerra comunista: UCL, OICE i LCR, les associacions «La Marina», «San Roque» i el centre social de Campoamor, i la parròquia de dalt. Aquestes entitats i la parròquia protesten enèrgicament perquè un article periodístic els ha enclòs dins la Taula.

La Taula queda constituïda en Assemblea Democràtica de Bellvitge i es presenta al barri en un altre acte públic el febrer de 1977. Amb motiu d'aquest acte les associacions que no hi eren i la parròquia elaboren una

proclama contrària a l'Assemblea, i l'acusen de no ésser representativa dels sectors actius del barri. De la divisió s'ha passat a l'enfrontament.

La vida de l'Assemblea de Bellvitge va ésser molt curta, a partir d'aquells moments va començar una cursa cap a les eleccions generals i les organitzacions polítiques van emprendre uns trajectes divergents, sobretot a partir del moment que el PSOE accepta presentar-se a les eleccions encara que no s'hagin legalitzat tots els partits polítics, després del seu Congrés XXVII, que ja es va celebrar a Espanya. Precisament són el PSOE i la UGT els primers que comencen a relaxar la seva participació en l'Assemblea del barri.

COMUNIDAD

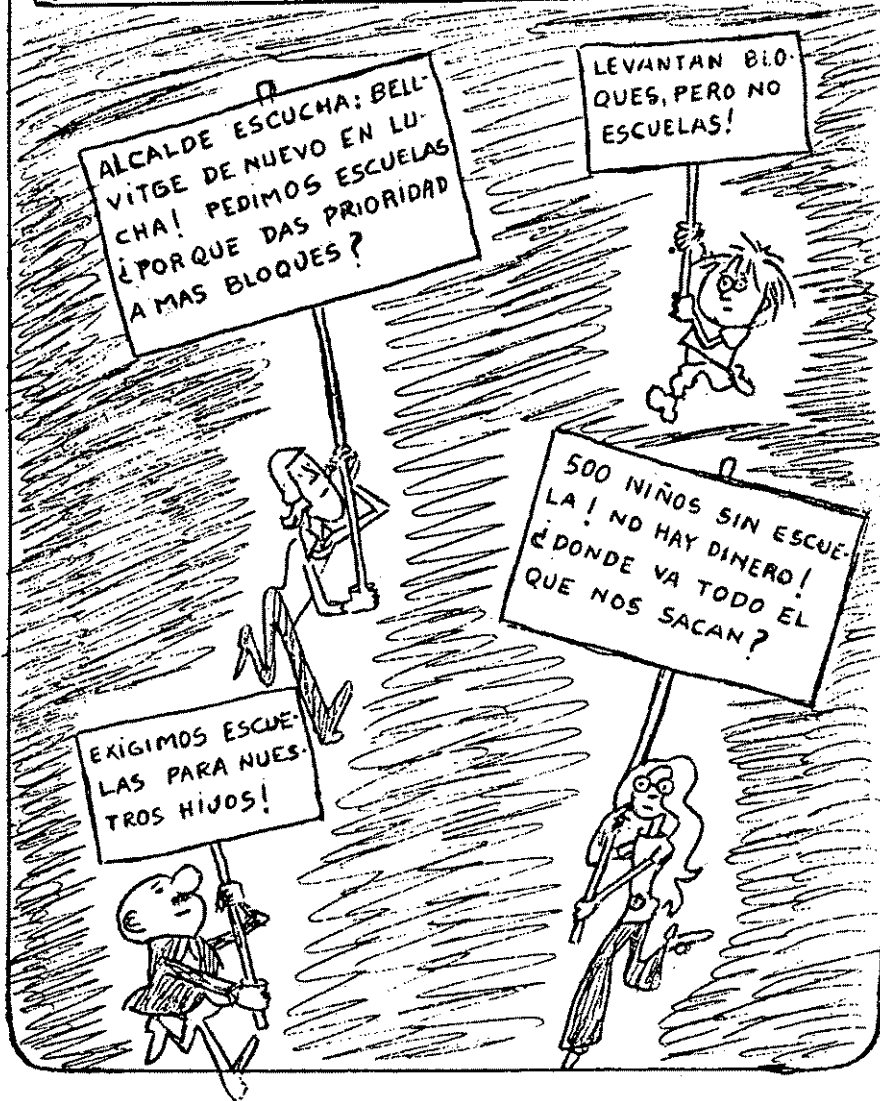
SUPLEMENTO HOJA DOMINICAL 33

PORTADA FULL DOMINICAL "PARROQUIA SANT JOAN EVANGELISTA". Núm. 33
FONT: ARXIU MIGUEL SEGOVIA

COMUNIDAD

SUPLEMENTO HOJA DOMINICAL N.º 37

PORTADA FULL DOMINICAL "PARROQUIA SANT JOAN EVANGELISTA" Núm. 37
FONT: ARXIU MIGUEL SEGOVIA

COMUNIDAD

SAN JUAN EVANGELISTA — Nº 42

*¿Se va la
democracia
hacia una
justicia social?*

*¿Se han
democráticamente
aumentado las
diferencias?*

PORTADA FULL DOMINICAL "PARROQUIA SANT JOAN EVANGELISTA" Núm. 42
FONT: ARXIU MIGUEL SEGOVIA

COMUNIDAD

SUPLEMENTO HOJA DOMINICAL N° 40

PORTADA FULL DOMINICAL "PARROQUIA SANT JOAN EVANGELISTA" Núm. 40
FONT: ARXIU MIGUEL SEGOVIA